

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal által kiadott

3006/2017. útmutató

a közzvállalkozások és az elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozások egyes adókötelezettségeiről

A vállalkozások körében az általános szabályokon túlmenően különös szabályozás érvényesül az úgynevezett közzvállalkozásokra, illetőleg az elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozásokra. A szabályozást az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó Szerződés (a továbbiakban: Római Szerződés) alapján a tagállamok és a közzvállalkozások közötti pénzügyi kapcsolatok átláthatóságáról, illetve egyes vállalkozások pénzügyi átláthatóságáról szóló 2006. november 16-ai 2006/111/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) tartalmazza.

1. A közzvállalkozásokra vonatkozó kötelezettségek

1. Az Irányelv szerint a közzvállalkozás minden olyan vállalkozás, amelyre a hatóságok közvetlen vagy közvetett módon meghatározó befolyást gyakorolhatnak annak tulajdonosaként, a vállalkozásban fennálló pénzügyi részesedésükön keresztül vagy a vállalkozásra vonatkozó szabályok által.

2. Az Irányelv hatálya nem terjed ki a hatóságoknak az alábbiakkal fennálló pénzügyi kapcsolataira:

- a) az olyan közzvállalkozások, amelyek által nyújtott szolgáltatások nem befolyásolják érzékelhető mértékben a tagállamok közötti kereskedelmet,
- b) a központi bankok,
- c) az állami hitelintézetek, a hatóságok által ezekben általános kereskedelmi feltételek mellett elhelyezett állami betétek vonatkozásában,
- d) azok a közzvállalkozások, amelyeknek éves nettó árbevétele a támogatások rendelkezésre bocsátását vagy felhasználását megelőző két üzleti évben nem érte el a 40 millió eurónak megfelelő forintösszeget, az állami hitelintézetek esetében pedig az éves beszámoló mérlegének mérlegfőösszege nem érte el a 800 millió eurónak megfelelő forintösszeget.

3. A közzvállalkozásoknak belső számvitelükben el kell különíteniük mindazon támogatásokat, amelyeket az állam vagy az államháztartási szervek közvetlenül vagy közvetve (más közzvállalkozásokon, illetve pénzügyintézeteken keresztül) juttattak. Ide tartozik különösen:

- a) a működési veszteségek pótlása,
- b) a tőkejuttatás,
- c) a vissza nem térítendő támogatások és a kedvezményes feltételek mellett nyújtott kölcsönök,
- d) osztalékról vagy esedékes jutalékról való teljes vagy részleges lemondás révén nyújtott pénzügyi előnyök,
- e) a felhasznált állami pénzeszközök elvárható megtérüléséről való lemondás,
- f) a hatóságok által kiszabott pénzügyi terhek megtérítése.

4. Az összes nyilvántartást a pénzeszközök rendelkezésre bocsátásától számított öt évig, illetve – amennyiben a pénzeszközök tényleges felhasználására egy későbbi üzleti évben kerül sor – ezen üzleti év végétől számított öt évig kell megőrizni.

5. A tárgyévet megelőző üzleti évben 250 millió eurónak megfelelő forint nettó árbevétel meghaladó, a feldolgozóipari ágazatban működő közzvállalkozások nevét és bevételi adatait

tartalmazó jegyzéket az állami adó- és vámhatóságnak minden év március 31-éig meg kell küldenie az Európai Bizottságnak.

6. Feldolgozóiparhoz tartozó közvállalkozásnak az a közvállalkozás minősül, amelynek az éves árbevételéből legalább 50% feldolgozóipari tevékenységből származik. Az árbevétel forintra történő átszámításakor az adóév utolsó napján érvényes, a Magyar Nemzeti Bank által közzétett devizaárfolyamot kell alkalmazni.

7. Felhívjuk a közvállalkozások figyelmét, hogy az előzőekben ismertetett kötelezettségeknek megfelelően az illetékes adó- és vámhatóságnál **2017. február 15-éig** jelentsék be a nevüket, valamint az éves nettó árbevételük összegét, ha feldolgozóiparhoz tartozó, a megelőző üzleti évben 250 millió eurónak megfelelő forint nettó árbevételt meghaladó közvállalkozásnak minősülnek.

8. A bejelentést kötetlen formában, a bejegyzett cégnév és az adószám feltüntetésével, a székhely szerint illetékes adó- és vámhatóságnak megküldött levélben lehet megtenni.

9. A 2006/111/EK irányelv 8. cikk (1)-(3) bekezdése szerint az említett közvállalkozásokról a tagállamoknak rendszeresen részletes adatokat kell a Bizottság számára adniuk, melyet az állami adó- és vámhatóság minden év szeptember 30-áig teljesít.

10. Ennek érdekében a feldolgozóipari ágazatban működő azon közvállalkozásoknak, melyeknek az éves nettó árbevétele a tárgyévet megelőző üzleti évben meghaladta a 250 millió eurónak megfelelő forintösszeget, az üzleti év lezárását követő hat hónapon belül meg kell küldeniük az illetékes adó- és vámhatóságnak

- a) a számviteli törvény szerinti éves beszámolót (amely tartalmazza a mérleget, az eredménykimutatást és a kiegészítő mellékletet),
- b) az üzleti jelentést,
- c) a számviteli politikát, a vezető tisztségviselők beszámolóra vonatkozó nyilatkozatait, valamint a közvállalkozás legfőbb szervének határozatait tartalmazó kiegészítő magyarázatot.

11. Amennyiben azokat az előbb felsorolt iratok nem tartalmazzák, a következő adatokat is meg kell küldeniük:

- a) saját részvény, saját üzletrész, valamint az eltérő tagsági jogokat biztosító részvény vagy üzletrész, továbbá az átváltoztatható és a jegyzési jogot biztosító kötvény juttatását, részletezve azok nyújtásának feltételeit,
- b) a vissza nem térítendő támogatásokat, illetve a meghatározott feltételek mellett visszatérítendő támogatásokat,
- c) bármilyen kölcsön nyújtását a vállalkozásnak, beleértve a tőkeinjekciókra nyújtott technikai hiteleket és előlegeket, a kamatlábak és a kölcsön feltételeinek, valamint annak a garanciának a megjelölésével, amelyet esetleg a kölcsönt felvevő vállalkozás adott a kölcsönadónak,
- d) az állam vagy az államháztartási szervek által a vállalkozásnak nyújtott kezességeket a kölcsön finanszírozásának vonatkozásában (részletezve e kezességek feltételeit és az azokért fizetett bármilyen díjat),
- e) a kifizetett osztalékokat és a visszatartott nyereséget,
- f) az állami beavatkozás bármilyen formáját, különösen a közvállalkozás esedékes adósságának, beleértve egyebek között a kölcsönök, támogatások visszafizetésének, a társasági adók, társadalombiztosítási járulékok, illetve bármely hasonló jellegű közbevetel befizetésének elengedését.

2. Elkülönített elszámolások vezetésének kötelezettsége

12. Elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozásnak minősül az a vállalkozás, amely

- a) a Római Szerződés 106. cikkének (az EK Sz. korábbi 86. cikkének) (1) bekezdése szerinti, az állam által nyújtott különleges vagy kizárólagos jogot élvez, vagy
- b) a Római Szerződés 106. cikkének (az EK Sz. korábbi 86. cikkének) (2) bekezdése szerinti általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújt

és ezen tevékenységéért bármilyen formában állami támogatást vagy ellentételezést kap, feltéve, hogy más tevékenységet is végez.

13. Különleges jog olyan jog, amelyet egy tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási eszközök segítségével biztosít korlátozott számú vállalkozás számára, és amely egy adott földrajzi területen:

- a) kettőben vagy nagyobb számban határozza meg az olyan vállalkozások számát, amelyek jogosultak az objektív, arányos és esélyegyenlőséget biztosító feltételektől eltérő feltételek mellett nyújtani egy szolgáltatást vagy végezni egy tevékenységet; vagy
- b) az ilyen feltételektől eltérő feltételek mellett jelöl ki és jogosít fel több egymással versengő vállalkozást egy szolgáltatás nyújtására vagy egy tevékenység végzésére; vagy
- c) az ilyen feltételektől eltérő feltételek mellett biztosít törvényi vagy rendeleti úton valamely vállalkozásnak vagy vállalkozásoknak olyan előnyöket, amelyek lényegesen befolyásolják bármely más vállalkozás képességét arra, hogy ugyanazt a szolgáltatást vagy ugyanazt a tevékenységet alapvetően azonos feltételek mellett nyújtsa vagy végezze ugyanazon a földrajzi területen.

14. A kizárólagos jog olyan jog, amelyet egy tagállam törvényi, rendeleti vagy közigazgatási eszközök segítségével biztosít egy vállalkozás számára abból a célból, hogy egy adott földrajzi területen kizárólag ez a vállalkozás nyújtsa egy szolgáltatást vagy végezzen egy tevékenységet.

15. A Római Szerződés 106. cikkének (az EK Sz. korábbi 86. cikkének) (2) bekezdése értelmében az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak a szerződés szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes a Közösség érdekeivel.

16. Az elkülönített elszámolások vezetésének kötelezettsége nem terjed ki az előzőekben meghatározott vállalkozásokra, amennyiben

- a) az általuk nyújtott szolgáltatás nem befolyásolja az Európai Unió tagállamai közötti kereskedelmet;
- b) a tárgyévet megelőző két üzleti évben
 - ba) az éves nettó árbevételük nem érte el a 40 millió eurónak megfelelő forintösszeget,
 - bb) a hitelintézetek esetében az éves beszámoló mérlegének mérlegfőösszege nem érte el a 800 millió eurónak megfelelő forintösszeget;
- c) az általános gazdasági érdekű szolgáltatás nyújtásával való megbízatást nyílt, átlátható és diszkriminációmentes eljárásban meghatározott időre kapták.

17. Az elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozások kötelesek belső számvitelükben elkülöníteni a kizárólag speciális tevékenységhez kapcsolódó és a megosztással érintett eszközöket és forrásokat, bevételeket és ráfordításokat. Az előzőekben meghatározott minden eszközt és forrást, bevételt és ráfordítást a számviteli törvény szerint meghatározott számviteli politikában rögzített, egységes és következetes számviteli elszámolás alapján kell

nyilvántartaniuk olyan módon, hogy az egyes tételek speciális tevékenységhez való hozzárendelésének módszere egyértelműen megállapítható legyen.

18. Az elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozásoknak ezeket a nyilvántartásokat öt évig meg kell őrizniük.

3. A kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése

19. Az előírt kötelezettségek megfelelő teljesítésének ellenőrzését az állami adó- és vámhatóság látja el. Azzal a közvállalkozással, illetve elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozással szemben, amely az előzőekben ismertetett kötelezettségeit elmulasztja, nem teljesíti, vagy nem megfelelően teljesíti, az állami adó- és vámhatóság mulasztási bírságot szabhat ki.

4. Záró rendelkezések

20. Az útmutató a kiadmányozás napjától érvényes.

21. Az útmutató érvényessége kezdetének napjától érvénytelen a közvállalkozások és az elkülönített elszámolások vezetésére kötelezett vállalkozások egyes adókötelezettségeiről szóló 3009/2012. számú útmutató.

Budapest, 2017. február 14.